

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2009
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Iar Ștefan-vodă [Ștefan cel Mare] (...) le-a ieșit înaintea turcilor (...), la Podu Înalt, [în 1475], pe care i-a biruit Ștefan-vodă, nu așa cu vitejia, cum cu meșteșugul. (...) Deci ajutorind puterea cea dumnezeiască, (...) așa i-a cuprins pe turci negura, de nu se vedea unul cu altul. Și Ștefan-vodă tocmise puțini oameni peste lunca Bârladului, ca să-i amăgească cu buciume și trâmbițe, dând semn de război; atunci oastea turcească, întorcându-se la glasul buciurilor și împiedicându-i și apa și lunca și negura acoperindu-i, [au vrut să treacă prin luncă], la glasul buciurilor.

Iar Ștefan-vodă, cu oastea tocmită, i-a lovit [pe turci] unde nici era loc [pentru aceștia] de a-și tocmi oastea, nici de a se îndrepta, ci așa ei, în sine, tăindu-se, mulți pieriră, mulți prinși de pedestrimă au fost, ce și pe aceia pe toți i-a tăiat. (...) Și puștile le-au dobândit și steaguri [de luptă] mai mult de o sută au luat.”

(G. Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*)

B. „Atunci [în 1595, la Călugăreni, Mihai Viteazul], (...) a smuls o secure sau suliță ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbatice ale dușmanilor, străpunge pe un stegar al armatei, taie cu sabia o altă căpetenie și, luptând, se întoarce nevătămat [la ai săi]. În acest timp, (...) două sute de unguri și tot atâția cazaci, (...) năvălind cu furie, strică rândurile, aștern la pământ și taie oștile turcilor, pe când din coastă lovește (...) domnul cu ai săi, făcându-se așa mare învălmășeală, încât până în seară au fost redobândite cele 11 tunuri [pierdute anterior în luptă].

În această învălmășeală ce seamănă a fugă [comandantul armatei otomane] Sinan pașa (...) scăpă cu viață. Dacă noaptea cea întunecoasă n-ar fi împiedicat pe domn, fără îndoială că ar fi zdrobit cu acțiunea lui clocotitoare forța dușmană și ar fi pus capăt, dintr-o dată, (...) întregului război.” (Balthazar Walter, *Scurtă și adevărată descriere a faptelor săvârșite de Mihai, domnul Țării Românești, prea strălucitul și prea viteazul conducător de oști împotriva dușmanilor creștinătății*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
2. Numiți conducătorul Moldovei la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv, din sursa B, câte o informație referitoare la tehnica de luptă utilizată în fiecare bătălie. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține punctul de vedere conform căruia victoria obținută de conducătorul statului român a fost definitivă, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate punctul de vedere conform căruia victoria obținută de conducătorul statului român a fost definitivă, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni militare desfășurate de români, în Evul Mediu, în afara celor precizate în texte. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală a fost necesară pentru funcționarea unuia dintre statele române, în secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**